

El llenguatge

Dues preposicions (II)

No sembla que el castellà experimenti la mateixa repugnància que, com dèiem ahir, té el català a acceptar la coincidència de dues preposicions. Així, en castellà, per exemple, frases com «Ir a por agua» són ben usuals i característiques. En aquest cas nosaltres hem anat per un altre camí. Com és sabut «Ir a por agua» es tradueix per Anar a buscar aigua, frase que no originaria cap cavil·lació.

Però hi ha certes expressions que es corresponen en aquestes dues llengües, com a cavall («a caballo») i a peu («a pie»), que en castellà s'usen també a tall de complement determinatiu d'un nom. Diuen, així, «Diez soldados de a caballo», «Cien hombres de a pie», en què trobem una d'aquestes coincidències de dues preposicions. Potser, en català, més que no pas parlar de la caiguda d'una preposició caldria dir que allò que fa de complement del nom no és una locució adverbial sinó, simplement, tal com és normal, un altre nom. El cas és que en català cal dir Deu soldats de cavall, Cent homes de peu, i no «Deu soldats de a cavall», «...de a peu», tal com potser algú faria per influència del castellà. Anàlogament: Un canó de 75, Una peça (d'artilleria) de 36, i no «... de a 75», etc. També amb el substantiu bord hem creat la locució adverbial a bord, a què correspon la del castellà «a bordo». Però al costat de «el segundo de a bordo», «el diario de a bordo», en català diríem, si de cas, El segon de bord, El diari de bord (GEC). Exemples de Fabra (bord): Els homes de bord, Els llibres de bord.

L'adverbi prop, com altres adverbis, admet l'anteposició de la preposició a. Diem, per exemple, Ja hi som a prop. Això emmena alguns a escriure també «Ho veiem d'a prop», amb una insòlita i innecessària combinació preposicional. Ho veiem, simplement, amb «Ho veiem de prop».

Com indicàvem, hi ha casos més complexos que exigiran consideracions més detingudes. Però potser també caldria esmentar-ne algun en que la coincidència de dues preposicions s'ha imposat sense resistència. Ha passat aquí: Ho deien de per ture.

Albert Jané